

Přítomni: pp. Bárta, Barták, Bureš, Čábelová, Frič, Gelová, Novobilský, Plíhal, Pliška, Příbyl O., Příbyl P., Rusová, Řehák, Svítek, Štefan, Večerka, Věžník, Urban.

Omluveni: pp. Rehnová, Stárek

Host: p. Kalkuš (e-learning)

Záznam z jednání

1. Zahájení zasedání TNK 136

Prof. Příbyl zahájil a předsedal zasedání komise podle programu pozvánky (dokument TNK 136/297). Upozornil na nezvykle velký počet bodů jednání vzhledem k distribuci SILMOS CTN dvou svazků Výroční zprávy a Národního plánu TNK 136 a poprosil jednotlivé přítomné o stručné vyjádření v rámci příslušných bodů jednání.

Poté spolu s ostatními pogrataloval Ing. Urbanovi k prestižnímu ocenění, čestnému uznání Vladimíra Lista, které mu bylo uděleno ředitelem ČNI v roce 2007 za jeho dlouholetou významnou práci v normalizaci.

Ing. Pliška shrnul návrhy norem, které byly v uplynulém období předmětem hlasování.

Poté prof. Příbyl seznámil přítomné s důležitými informacemi ze zasedání CEN/TC 278 ve Florencii, s číslovány dokumenty CEN/TC 278, na jejichž základě požádal Ing. Věžníka, gestora CEN/TC 278/WG 13 Architektura o svolání schůzky k národní architektuře ČR. Ta byla stanovena na 16.1.2008 od 10h.

Bc. Čábelová informovala přítomné o prodejnosti norem v působnosti TNK 136, které byly převzaty překladem. Uvedená čísla členy komise příjemně překvapila (např. se první norma převzatá překladem (14819-2 Seznam dopravních událostí kanálu RDS TMC) v ceně téměř 1 000Kč prodala v počtu 274 kusů).

ZÁVĚR 1: Dne 16.1.2008 v 10.00 se uskuteční 1. schůzka Týmu Národní architektura.

2. Výroční zpráva TNK 136

Prof. Příbyl vyzval jednotlivé gestory, aby referovali o činnosti svěřené WG a předpokládaných aktivitách v roce 2008 na základě své závěrečné zprávy, která je součástí svazku Výroční zprávy. K nejdůležitějším informacím patří návrh na zřízení certifikační laboratoře při ČVUT na certifikaci zařízení a služeb mytných systémů, resp. pro obecnou certifikaci v aplikacích dopravní telematiky v ČR. Doc. Svítek podotkl, že Česká republika již nadále nemůže normy z dopravní telematiky pouze sledovat, nicméně je zapotřebí normy zavést do praxe a zřízení certifikační laboratoře je prvním významným krokem k tomuto cíli.

ZÁVĚR 2: TNK 136 po projednání schvaluje Výroční zprávu o řešení projektu v roce 2007 jako věcné a finanční plnění smlouvy S-193-520/2007.

ZÁVĚR 3: Na základě převzetí prací MD ČR zajistí SILMOS s.r.o. úhrady prací s gestory podle sjednaných smluv; faktury lze posílat okamžitě s termínem plnění do 31. 12. 2007.

3. Národní plán TNK 136

Ing. Večerka seznámil přítomné s výsledky analýz, dle kterých všichni gestoři zařadili svěřené normy do variant zavedení: a) překladem, b) v anglickém jazyce s pracovním překladem pro účely TNK 136, c) v anglickém jazyce a d) nezavádět. Podle jednotlivých variant byly zpracovány řídicí dokumenty komise, které budou sloužit k realizaci tzv. Národního plánu. Ing. Večerka prezentoval druhý svazek, který byl zpracován nad rámec plnění projektu a který představuje Národní plán zavedení norem z oblasti dopravní telematiky. Národní plán je rozdělen do dvou částí – Národní plán A a Národní plán B.

4. Národní plán A zavedení norem z oblasti dopravní telematiky do ČSN

Národní plán A obsahuje vyhodnocení analýz včetně příslušných závěrů. Tyto závěry se týkají Harmonogramu zavedení norem překladem v roce 2008 (viz TNK 136/301), zavedení norem v anglickém jazyce (tzv. endorsement) (viz TNK 136/303), získání nedostupných norem ISO (viz TNK 136/302) a pravidelné roční

aktualizace Národního plánu zavedení norem z oblasti dopravní telematiky (viz TNK 136/300) gestory. Ing. Večerka podal vyčerpávající informace a shrnul následující pracovní závěry předložené v písemném návrhu.

ZÁVĚR 4:	Gestoři si pečlivě prostudují svazek 2 Národní plán, aby mohli naplňovat závěry z toho vyplývající.
ZÁVĚR 5:	Konkrétním výstupem úvodní etapy je dokument TNK 136/300 NÁRODNÍ PLÁN A – Přehled norem v působnosti TNK 136 a variant jejich zavedení do ČSN, stav k 30.11.2007, který bude každoročně aktualizován, a který je základním dokumentem pro činnost komise.
ZÁVĚR 6:	Trvalým úkolem gestorů ve spolupráci s Národním aplikačním týmem je sledování významu a aplikovatelnosti jednotlivých norem s každoroční aktualizací Národního plánu (podle aktuální potřeby i kdykoliv v průběhu roku) a návrh či revize rozhodnutí o způsobu zavedení každé jednotlivé normy.
ZÁVĚR 7:	<ul style="list-style-type: none"> • Na základě doporučení TNK 136 uplatní ČNI požadavek na získání dokumentů ISO podle seznamu TNK 136/302. • SILMOS CTN je pověřen trvalou aktualizací databáze norem podle Národního plánu s předpokladem spolupráce všech gestorů a ČNI
ZÁVĚR 8:	<ul style="list-style-type: none"> • TNK 136 doporučuje ke schválení dokument TNK 136/301 Harmonogram řešení normalizačních úkolů v oblasti dopravní telematiky v roce 2008, kterým je zahajována plynulá realizace Národního plánu A v segmentu norem zaváděných překladem. • SILMOS CTN zpracuje na základě schváleného harmonogramu plánovací listy na řešení stanovených 5 norem a postoupí je MD ČR k uplatnění na ČNI a zařazení do plánu technické normalizace na rok 2008.
ZÁVĚR 9:	Podle aktuálních potřeb a nároků zajišťovat postupné překlady vybraných závažných norem nebo jejich částí v rámci servisní činnosti pro TNK 136.
ZÁVĚR 10:	Na doporučení TNK 136 zajistí tajemník komise Bc. K. Čábelová převzetí norem uvedených v dokumentu TNK 136/303 v anglickém jazyce, zveřejněním ve Věstníku ÚNMZ.
ZÁVĚR 11:	V rámci sledování nových položek v plánu zpracovávaných norem je zapotřebí ve spolupráci gestorů s ČNI usilovat o získání pracovního návrhu norem a po dohodě s NAT kvalifikovaně zatřídit zejména nezařazené položky do variant a, b, c, d, a to průběžně – nebo nejpozději při každoroční aktualizaci Národního plánu.

5. Národní plán B zavedení norem z oblasti dopravní telematiky do praxe

Ing. Večerka dále představil tzv. Národní plán B, který je reakcí na výsledky analýz gestorů stanovující varianty zavedení norem. Podle těchto výsledků by z celkového počtu 200 norem bylo širší veřejnosti v českém jazyce dostupných pouze 10 % všech norem. Vzhledem k dlouholeté snaze šířit informace o dopravní telematice a dále též přiblížit zbylých 90 % norem české veřejnosti byla diskutována mezi předsedou TNK a SILMOS otázka, jak postupovat pro rozšíření norem do praxe. Výsledkem je koncept projektu STANDARD, který je zaměřen na dvě cílové skupiny koncových uživatelů:

- pracovníky státní a veřejné správy,
- odbornou veřejnost, projektanty.

Projekt je v zásadě tvořen třemi etapami:

- I. Databáze norem ve formě tzv. Uživatelské příručky;
- II. Znalostní systém pro orientaci v normách
- III. Distanční výukový systém norem

I. Databáze norem ve formě tzv. Uživatelské příručky

Uživatelská příručka je tvořena tzv. extrakty norem, tedy výtahy nejdůležitějších informací. Tato příručka by díky nadstavbovému textu doplněnému ke zpracovaným extraktům norem poskytovala ucelené informace o příslušných normách. Komise tento návrh projektu podpořila a schválila doporučení pro MD ČR k vypsání veřejné zakázky.

SILMOS CTN již podniknul některé kroky k budoucí realizaci takové příručky a seznámil s nimi přítomné členy komise. Mgr. Bárta prezentoval Metodiku pro zpracování extraktu normy. Nejdříve informoval o přípravných krocích, jež vedly k výsledné podobě metodiky – spolupráci s gestorem WG 12 Ing. Burešem v rámci tzv. Pilotního projektu, ve kterém Ing. Bureš i Mgr. Bárta podle zadání zpracovali extrakt jedné vybrané normy ČSN EN ISO 14816. Na společném jednání došlo ke konfrontaci obou verzí extraktu a úpravě zadání prací pro ostatní gestory, tedy Metodiky pro zpracování extraktu. Ing. Bureš podle této metodiky posléze upravil svůj původní návrh extraktu normy, který je spolu s metodikou obsažen ve svazku 2 Národní plán na žlutém papíře a představuje vzorový model zpracování extraktu pro ostatní gestory.

Díky podpoře MD ČR bude do příštího zasedání realizována tzv. Ověřovací etapa projektu, ve které každý gestor zpracuje jeden extrakt normy, aby si ověřil časovou náročnost a pracnost tohoto zpracování. Bylo stanoveno, že do 15.12.2007 si každý gestor zvolí jednu ze svých norem (po konzultaci se SILMOS bude dodána šablona) nejpozději do 15.2.2008. Rozpracuje vlastní ověřovací extrakt normy. Po předběžné konzultaci se SILMOS budou na jarním zasedání komise 6.3.2008 prezentovány první výsledky s možností navázat řešením celého projektu, jenž by mohl být již v té době zadán.

II. Znalostní systém pro orientaci v normách

Znalostní systém, kterým bude SW pracující nad databází extraktů norem bude vycházet z uživatelských potřeb v zásadě definovaných v ITS architektuře České republiky. Uživatel (pracovník veřejné instituce, investor atd.) zvolí potřebu, která ho zajímá, např. „EFC“. Znalostní systém vygeneruje sestavu příslušných popisů norem.

III. Distanční výukový systém norem

Tento systém, ve formě e-learningu komentuje (vysvětluje) danou normu v celém rozsahu, aby příslušný odborník získal představu o jejím použití. Nejedná se tedy o extrakt normy, ale o její „výuku“. Výuka bude přístupná na internetu a bude sloužit k distančnímu vzdělávání odborné veřejnosti. Součástí bude/může být i vyhodnocování znalostí.

Potenciál metody e-learningu bude diskutován na jednání 16.1.2008 od 13.00. Jako přípravu na jednání připraví Bc. J. Kalkuš, ing. Z. Pliška a prof. Příbyl možnost transformace do e-learningu normy 14907-1 (testovací procedury pro DSRC).

Etapu II a III bude ideově zpracovávat prof. Příbyl a je součástí ověřovací etapy finančně podpořené MD ČR.

Poté Mgr. Bárta předvedl powerpointovou prezentaci možného zpracování informací pomocí nástroje e-learningu na téma Stádia vývoje mezinárodních norem ISO, ke které ho inspirovala bakalářská práce pana Jiřího Kalkuše „E-learning – vzdělávání v dopravních oborech“.

ZÁVĚR 12:	TNK 136 po projednání schvaluje záměr řešení Národního plánu B a doporučuje MD ČR vypsát cestou veřejné zakázky výběrové řízení na řešení formou samostatného projektu.
------------------	--

ZÁVĚR 13:	V rámci ověřovací etapy zpracují všichni gestori vlastní extrakt normy podle metodiky (dokument TNK 136/306 Metodika pro gestory ke zpracování uživatelské příručky) a vzorového příkladu (dokument TNK 136/307 Vzorové zpracování extraktu normy) v následující termínové posloupnosti: <ul style="list-style-type: none"> • do 15. 12. 2007 gestor oznámí SILMOS – CTN volbu normy k odsouhlasení, poté obdrží od SILMOS CTN šablonu pro zpracování extraktu • 16. 1. 2008 se uskuteční jednání na ČVUT, fakultě dopravní, k možnostem e-learningu • do 15. 2. 2008 gestor odevzdá SILMOS – CTN zpracovaný extrakt normy
------------------	--

- do 28. 2. 2008 SILMOS – CTN sdělí případné požadavky na úpravu extraktu
- do 6. 3. 2008 gestor provede formální úpravy extraktu a zhodnocení zkušeností z realizace etap.

ZÁVĚR 14:

Na příštím zasedání TNK 136 dne 6. 3. 2008 se uskuteční zhodnocení ověřovací etapy, pokračování pilotního projektu a seznámení s postupem prací na řešení projektu Národní plán B.

6. Nové poznatky ze zasedání ÚNMZ

Ing. Urban informoval v závěru zasedání o nové strategii ÚNMZ týkající se přejímání evropských a mezinárodních norem. Tato strategie počítá se sledováním všech norem již od stádia návrhu nové položky (NP) s tím, že příslušná pověřená osoba (např. gestor) stanoví, jakým způsobem bude budoucí norma zavedena do ČSN. Tuto strategii naplňuje SILMOS CTN již 10 let, kdy se v rámci Projektu přejímání evropských norem aktivně sledují normy již od jejich vzniku a v případě, že nedochází k jejich plošnému přejímání překladem, jako je tomu v případě TNK 136, naplňuje Národní plán A i vizi určené formy zavedení dané normy tzv. variantami zavedení (viz výše).

V závěru programově velmi obsáhlého zasedání poděkoval prof. P. Příbyl všem členům komise za jejich obětavou práci a ocenil přístup Ing. K. Urbana, díky jehož úsilí bylo možno projekt přejímání norem v působnosti TNK 136 plynule obnovit.

Příští výroční zasedání TNK 136 se uskuteční v Praze na ČNI v 9,30 h ve

čtvrtek 6.3.2008.

Zpracoval: Mgr. D. Bárta, Ing. I. Večerka

Kontrola: Prof. P. Příbyl, Ing. K. Urban

Publikované příspěvky, další popularizace:

- [1] Svítek M., Bureš P., Jindra J.: Dynamická navigace pro ČR, časopis TaP, 2004
- [2] Příbyl P.: Standardizace a inteligentní dopravní systémy, Telekomunikace, 6, 2004
- [3] Příbyl P., Michalík J.: Komunikace a interoperabilita v elektronických platbách mýtného
- [4] Dr. Ing. Jiří Plíhal: Lokalizační metody - Agora C (časopis Geoinformace 3/2004, Informační servis 1/07)
- [5] Příbyl P.: Generický model elektronických plateb pro satelitní systém, Telekomunikace, 4, 2005, str. 10-15
- [6] Zummar R.: Protokol TPEG-budoucnost dopravních a cestovních informací, Telekomunikace, 4, 2005, str. 21-26
- [7] Dr. Ing. Jiří Plíhal: Telematické projekty – navigační systémy a organizace ERTICO (časopis ITS@revue 12/2005, Informační servis 1/07)
- [8] Příbyl P.: Standardy, interoperabilita a architektura, Mezinárodní konference e-Toll, Bratislava, 13-14. září 2006, příspěvek na CD
- [9] Dr. Ing. Jiří Plíhal: Lokační referenční metody a jejich interpretace ve standardech (Informační servis 3/07)
- [10] Příbyl P.: Standardizace ITS v evropském a světovém měřítku, Mezinárodní konference ITS '07 Bratislava, 11-12.9 2007, CD ISBN 978-80-254-0207-8
- [11] Příbyl P.: Česko-slovenský mýtný systém v evropském kontextu, Technologies and Prosperity, roč. XII, Zvláštní vydání, září 2007, ISSN 1213-7162

Principiální schéma projektu STANDARD

